

Avcı (Orion) Takımyıldızı

Gökyüzünde, kış mevsiminin temsilcisi olarak görülebilecek en belirgin takımyıldız belki de Avcı Takımyıldızı'dır. Takımyıldızdaki yıldızların dizilişi, belirgin bir şekilde bir insanı andırır. Eski Yunanlılar, bu parlak yıldızların oluşturduğu takımyıldızı, bir avcıya, mitolojideki Orion'a benzetmişler. Bugün de, Avcı Takımyıldızı, görkemiyle, hem amatör hem de profesyonel pek çok astronomun ilgisini çekmektedir.

Avcının belini oluşturan üç yıldız, Mintaka, Alnilam ve Alnitak, gökyüzünde görebileceğimiz en parlak diziyi oluşturur. Bu diziyi birlikte, avcının omuzlarını oluşturan Betelgeuse ve Bellatrix; dizilerini oluşturan Rigel ve Saif, parlaklıkları sayesinde gökyüzünde oldukça dikkat çeken bir şekil oluştururlar.

Belinin hemen altında yer alan M42, Orion Bulutsusu, avcının kılıcını temsil eder. Bu bulutsu, gökyüzündeki en parlak bulutsudur ve temiz havalarda şehir içinden bile farkedilebilir. Çıplak gözle silik bir yıldız kümesi gibi görünen M42, bir dürbün ya da teleskop ile gözleendiğinde, içerisindeki parlak yıldızlar ve bulutsu yapısı farkedilebilir.

Avcı Takımyıldızı'nı Ocak ayında, hava karadıktan sonra doğu-güneydoğu ufku üzerinden yükseliyor olarak görebilirsiniz. Gece yarısına doğru ise, güney ufku üzerinde, yükselmiş olacaktır. Avcı'nın iki köpeğinin (Büyük Köpek ve Küçük Köpek) en parlak yıldızları olan Sirius (Akyıldız olarak da adlandırılır ve gökyüzünün en parlak yıldızıdır) ve Procyon ile avcının sol omuzunu temsil eden Betelgeuse, "Kış Üçgeni"ni oluştururlar. Kış üçgeni, kış gökyüzünün karakteristik bir yapısıdır. Hemen hemen eşkenar bir üçgen oluşuyla ve içerdiği parlak yıldızlarla oldukça dikkat çeker.

Ocak Ayının Gök Olayları

1 Ocak sabahı, Ay, Mars'ın 3,5 derece kadar yakınından geçecek.

3 Ocak sabahı, Başak Takımyıldızı'nın

en parlak yıldızı olan Spica ve Ay birbirlerine 3,5 derece kadar yaklaşacaklar.

7 Ocak sabahı, Ay ve Venüs birbirlerine 4 derece kadar yaklaşacaklar.

8 Ocak sabahı, Ay ve Merkür birbirlerine 1 derece kadar yaklaşacaklar.

12 Ocak sabahı, Venüs ve Merkür birbirlerine 3 derece kadar yaklaşacaklar.

14 Ocak akşamı, Ay ve Satürn, 1,5 derece kadar yaklaşacaklar.

19 Ocak sabahı, Ay, Boğa Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı olan Aldebaran'ı örtecek. Örnekleme, hava iyice aydılandıktan sonra gerçekleşeceği için, Türkiye'den gözlenemeyecek. Ancak, hava aydınlanmadan önce, yaklaşma gözlemlenebilir.

26 Ocak akşamı, Ay ve Aslan Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı, 3,5 derece kadar yaklaşacaklar.

Gezegenler

Jüpiter: Jüpiter, Ocak ayı boyunca Yay Takımyıldızı'ndaki yerini koru-

yor. Ancak, hava karadıktan sonra artık Yay Takımyıldızı ufkun altında kaldığı için gezegen bu ay gözlenemeyecek.

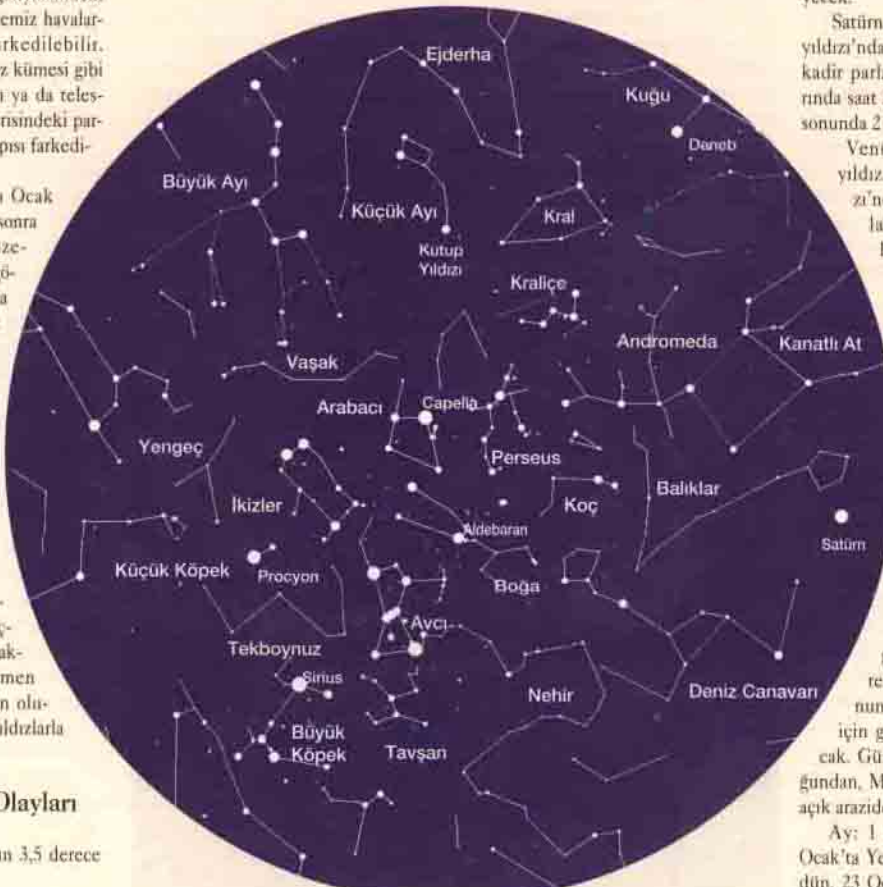
Satürn: Ay boyunca Kova Takımyıldızı'nda yer alacak olan gezegen 1 kadir parlaklıkta. Satürn, ayın başlarında saat 23° sularında batarken, ayın sonunda 21° sularında batacak.

Venüs: Venüs, artık bir akşam yıldızı olarak, Kova Takımyıldızı'nda yer alacak. 4 kadir parlaklıkta gezegeni Güneş battıktan sonra batı ufku üzerinde gözleyebilirsiniz.

Mars: Ay boyunca, geceleri doğu ufkundan yükselcek. Gezegeni ayın başlarında 21°'den sonra; sonlarında ise 19°'den sonra gözleyebilirsiniz.

Merkür: Ayın başlarında Güneş'le olan açılma uzaklığı artıracığından, Güneş battıktan yaklaşık bir saat sonra doğuyor. Parlaklığı 0,7 kadir olacak olan gezegeni gözlemek biraz dikkat gerektiriyor. Ayın başında ve sonunda Güneş'e çok yaklaşacağı için gezegeni gözlemek zorlaşacak. Güneş'e yakın konumda olduğundan, Merkür'ü gözleyebilmek için açık arazide olmanız gerekiyor.

Ay: 1 Ocak'ta Son Dördün, 8 Ocak'ta Yeni Ay, 15 Ocak'ta İlk Dördün, 23 Ocak'ta Dolunay, 31 Ocak'ta Son Dördün evrelerinde olacak.

15 Ocak 1996 Saat 21°'de gökyüzünün genel görünüşü